

Gran menja de vida

Por Carlos Zanón

Avui | 2006

Gran menja de vida, por Carlos Zanón

L'antropofàgia llibresca, amb els anys, té seqüeles. Males digestions. Atròfia d'olfacte i gust. Malsons, confusions i una sensació de fàstic bastant molesta. Un llegeix perquè un bon dia es va enamorar. Es va posar un llibre a la boca i va disparar a boca de canó. Tots tenim aquell primer amor. Llibres com destrals, que deia el corredor d'assegurances. Capaçs de trencar el gel al nostre voltant. Novel·les, en definitiva, com *El quinto en discordia*, de Robertson Davies, que acaba de publicar *Libros del Asteroide*.

Per als lectors que només llegeixen la primera part de les crítiques, aniré al gra. Aneu a la vostra llibreria favorita i agafeu aquesta novel·la, aconsegiu-la. Pagar o no pagar, és el vostre problema. Regaleu-la, gaudiu-ne, torneu a creure en la literatura. Encara -després de tantes afartades- és possible assaborir una menja deliciosa. Per a la resta de lectors, anirem més enllà.

Al darrere de la bíblica barba de Robertson Davies (1913-1995) s'amagava una gran obra literària, de la qual *Destino* havia publicat *Unhombre astuto* i *Asesinato y ánimas en pena*. Probablement és un dels millors escriptors canadencs, més reeixits i més respectats. Teatre, periodisme i narrativa. I, en el seu cas, una beneïda mania d'organitzar la seva novel·lística en trilogies. *El quinto en discordia* comença l'anomenada Trilogia de Deptford. I com ja he dit, som davant de caça major. No és casual que John Irving li reconegui tots els mèrits. Fa bé, sense Davies no existiria Irving. O sigui que afartament de vida. D'inoblidables personatges secundaris. De trames i subtrames marcades en la línia de les mà del destí. De personatges excèntrics i breus instants que canvien l'univers.

Al llarg del trajecte d'una pedrada, Davies organitza un retaule de personatges i de situacions que esdevenen vida. Alguna cosa que va més enllà de les paraules. Quan la literatura amplia els colors de la vida. Des del llançament d'aquell floquet de neu que llança el nen ric i amic del protagonista, Dumstan Ramsay. Aquella mala jugada de l'atzar que fa que la senyora

Dempster esdevingui la santa boja. Que sigui mare d'un nen fràgil que serà el millor mag de tots els temps. I a més jesuïtes fascinants, el diable vestit d'homei dona alhora. La Primera Guerra Mundial, com sobreviure al crac del 29 i dones que curen, condemnen i no es deixen oblidar... En el caos novel·lesc no hi ha error però tampoc desordre. La vida té un sentit. I val la pena. Encara que només sigui perquè de tant entant algú et serveixi un llibre com *El quinto en discordia*.